గాలిపడగలు

శ్రీ కోకా బాలకృష్ణరావు

(గతసంచిక తరువాయి)

'అదికాదు నేననేది – మరీ మీ ఆరోగ్యాన్నికూడా లెక్కచేయకుండా...'

భర్తభావం గ్రహించి ఆమె అక్కడితో ఆగిపోయింది.

♦ ♦ ♦

విశ్వనాథంకూతురు రాజ్యలక్ష్మికి ఇప్పుడు ఆరోనెల. మళ్లీ ఇంత కాలానికి ఆ యింట్లో లక్ష్మి వెలిసింది.

ఈ సారి రాజయ్య భార్య తులశమ్మ అనుకుంది. మళ్లీ తమ కుటుంబంలో ఆశలు చిగురించాయని.

ముసలమ్మది ఒక విచిత్రప్రకృతి – తమ సంసారంలో జరిగిన దారుణమైన మార్పులకి తట్టుకొని, రాయిగామారిన ఆమె గుండె మళ్ళీ వెనకటి విషయాలు గుర్తుకు వచ్చినప్పుడు ద్రవిస్తూ వుంటుంది.

కాసేపు ఇంట్లో కూర్చుంటె ఎప్పుడూ వరండాలో పచార్లు చేస్తుండే భర్త, అనుక్షణం గోడమీద విశ్వరూపంలా మనసు నిండా పరుచుకునే పెద్ద కొడుకు పసుపుబట్టల పెళ్లిఫోటోలోని రూపం ఆమె కళ్ల ముందు ప్రత్యక్షమాతాయి.

ఆ గోడమీదఫోటో తీసేయలేదు. ఆ యింట్లో క్షణం కూర్చోలేదు. రాజ్యలక్ష్మి పుట్టిన తర్వాత ముసలమ్మ దినచర్యలో కొద్ది మార్పులు వచ్చాయి.

ఆ పిల్లకి నీళ్లుపోయటం దగ్గర్నించి చంటిపిల్ల పనంతా ముసలమ్మే చూసేది. రాజేశ్వరి మాత్రం మడికట్టుకొని వంటచేసేది. మధ్యాహ్నం భోజనాలయిం తర్వాత కాస్త కునుకుతీయటం, మళ్లీ సాయంత్రం లక్ష్మికి వళ్లుకడిగి, తెల్లటి గౌనుతొడిగి, చంకన వేసుకు బయలుదేరటం, ఇదీ ముసలమ్మదినచర్య.

ఆమె ఎప్పుడన్నా ఇంటిపనుల్లో జోక్యం కల్గించుకుంటే వద్దనేవారూ లేరు. కలిగించుకోకపోతే వాపోయేవారూ లేరు.

పిల్లనెత్తుకొని చారికపోయే ముసలమ్మని పరామర్శించేవాళ్లు 'నీకేమమ్మా! గుమ్మడిపండులాంటి మనవరాల్ని ఎత్తుకున్నావ్' అని ఇరుగు పొరుగువాళ్లు.

అట్లా అట్లా తిరిగి ముసలమ్మ ఆఖరికి ఎవళ్ల ఇంట్లోనో ఒకమూల కూర్చొని, మనవరాలుతోపాటు తనూ ఆడుకునేది.

♦ ♦ ♦

రాజేశ్వరికి తెలుసు తమ జీవితాలు ఇంతకంటె ఉచ్చస్థితికి ఎన్నడూ వెళ్లలేవని – కాని ఉన్నదాంట్లోనే ఎందుకు ఆనందాన్ని సృష్టించుకోకూడదు!

రాత్రింబవళ్లు శరీరాన్ని కష్టపెట్టి, ఏవో అందనిఫలాలకి ఆశించి జీవితంలో నిరాశ పెంచుకోవటంతప్ప రాజేశ్వరికి విశ్వనాథం ప్రవర్తనలో మరేమీ కనుపించ లేదు.

డబ్బు సంపాదించటానికి, తెల్లవారి లేచిన దగ్గర్నుంచి విశ్వనాథం వెతికే ఉపాయాలు అనంతం. అట్లా అని విశ్వనాథం పీనాసి అనటానికి అంతకన్నా వీలు లేదు.

పెళ్లైన ఇంతకాలానికి, రాజేశ్వరి విశ్వనాథంతో కలిసి, ఒక్క సినిమాకి వెళ్ల లేదు. తన కన్నుల పండువగా ఆయన ఒక్కరోజు మంచి చొక్కా తొడుక్కో లేదు. ఇటువంటివే రాజేశ్వరికి కనుపించే కొన్ని కొన్ని లోపాలు.

కర్తవ్యభారంతో ఊపిరి సలపటానికే తీరికలేని ఆయనకి విలాసాలకి, వినోదాలకీ వ్యవధెక్కడిది!

బండిచక్రం దొర్లుతున్నకొద్ది దూరం తరుగుతుంది.

జీవితచక్రం దొర్లుతున్నకొద్ది గమ్యం దగ్గరౌతుంది.

తాను బ్రతికిన యీ పాతిక సంవత్సరాల్లో తను సాధించినదేమిటి ?

అప్పుడప్పుడూ విశ్వనాథం వేసుకునే ప్రశ్న యిది.

దీనికి విశ్వనాథానికి తట్టే జవాబు కేవలం శూన్యం.

మండే జీవితపు ఎడారిలో, నడిమధ్యన నించొని వెనక్కి తిరిగిచూస్తే కనుపించేది పెద్ద శూన్యం.

ముందుకుచూస్తే కనిపించేది మరొక పెద్ద అగమ్యం.

జీవితమే ఒక నిరంతర సంఘర్షణ.

ఇది విశ్వనాథం స్థూలాభిప్రాయంలో నుండి లాగిన సూక్ష్మభావం.

◆ ◆ ◆

విశ్వనాథంది విచిత్ర ప్రకృతి. తను గడిపే జీవితంలో అనుక్షణం అసంతృప్తి ఏదో వ్యక్తమవుతూనే వుంటుంది. అంతకంటే తృప్తిగా గడపటానికి ఇంకా మార్గంలేదు. అది అతనికీ తెలుసు. కాని అతనిలోవుండే ఒక విధమైన మానసిక బలహీనత అట్లా బాధిస్తూవుంటుంది.

విశ్వనాథం, కాంతారావు ఒక ఈడు వాళ్లు. విశ్వనాథం ట్రైనింగు చదివిన రెండేళ్లు కాంతారావుతో గడిపాడు వాళ్ల వూళ్లో. అతన్ని బాగా అర్థంచేసుకున్న కాంతారావు అనుకున్నాడు 'వీడే తల్లి దండ్రులను సుఖపెట్టగలవాడు' అని.

మిగతావాళ్ల దృష్టిలో విశ్వనాథం అప్పటికే ఒక 'సినిక్'.

◆ ◆ ◆

ఒక రోజు కాలేజీనించి వచ్చిన కాంతా రావుకి మూడుకాళ్ల కార్డుముక్క అందిం చిందొక విషాదకరమైనవార్త.

దాంట్లో 'విశ్వనాథం కలరావచ్చి, హటాత్తుగా చనిపోయా'డనివుంది.

కాంతారావు అప్రతిభుడయ్యాడు.

మండేజ్వాలలో ఎండుకట్టెల్లా ఒకదాని వెంట ఒకటిగా ఆ కుటుంబానికి కలిగే దుఃఖాలకి మనసులో కాస్త సానుభూతి మాత్రం చూపించగలిగాడు కాంతారావు.

రాజయ్య మరణంతోనే సంబంధాలు కొద్దిగా సడలిన బాంధవ్యం ఇప్పుడు మరీ పలుచబడ్డది.

నాలుగేళ్లు గడిచాయి.

మళ్ళీ ఎవరూ కలుసుకోలేదు.

3

అనుకోకుండా అంతవరకూ వెళ్ళిన కాంతారావుకి అక్కడికి వెళ్లటం ఎంతైనా భావ్యమనిపించింది.

వాకిట్లో అడుగుపెట్టిన కాంతారావుకి మొదటగా కనిపించింది నారాయణ. మసకచీకటైనా, గొంతునుబట్టి కాంతా రావుని గుర్తుపట్టగలిగాడు నారాయణ.

కాళ్లు కడుక్కునేందుకు నీళ్లిచ్చి, నులక మంచంవాల్చాడు.

'ఎవరూ!...' అంటూ ఇంట్లో వంట చేస్తున్న ముసలమ్మవచ్చి కాసేపు కుశల ప్రశ్నలువేసింది.

నాలుగుమూలలా పరికించిన కాంతా రావుకి ఒక మూలగా వాకిటున్న రాజే శ్వరి కనిపించింది.

వరండాలో చిన్నబుడ్డిదీపం మాత్రం వెలుగుతోంది. ఏమూల ఏమున్నదో స్పష్టంగా కనిపించటంలేదు.

కాస్త పరీక్షగాచూచిన కాంతారావుకి రాజేశ్వరివళ్లో ఐదేళ్లపిల్ల కనిపించింది.

ముఖంలో ముఖంపెట్టిన ఆ పిల్లకి తల్లి ఏదో చెవులో చెప్పింది.

కాంతారావు పిలిచాడు ఆ పిల్లని ఆప్యా యంగా.

తల్లి గౌను ఊడదీసి ముందుకునెట్టినా ఆ పిల్ల కొంచెం భయపడ్డది,

'రామ్మా...ఇదుగో! ఎవరో చుట్టా లొచ్చారు చూడు మనింటికి!' అని పిలి చాడు నారాయణ.

నారాయణ బాబాయంటే బాగా చనువు ఆ పిల్లకి.

రెండడుగులు వేసిన ఆ పిల్లని అమాంతం పట్టుకున్నాడు కాంతారావు. కాస్త దడి సిన ఆ పిల్లకి ధైర్యంచెప్పాడు వాళ్ల నారాయణ బాబాయి.

'అమ్మా నీ పేరేమిటి!' అని బుజ్జగిం చాడు కాంతారావు.

'రాజాలు'

'రాజ్యలక్ష్మి కాదమ్మా' అని దిద్దాడు నారాయణ

'రాజలక్ష్మి...' అని కాంతారావు భుజాల వెనుక తలదాచుకుంది రాజాలు.

క్రమంగా రాజాలుకి కొత్త దనం పోయింది. భోజనం దగ్గర ఇద్దరి మధ్య కూర్చొని అప్పుడప్పుడూ నారాయణబాబాయి దగ్గిర ఒక ముద్ద తింటూ కబుర్లు చెప్పింది రాజాలు.

అక్కడున్న కాసేపట్లో ఆ పిల్లనిదించ బుద్ధి వేయలేదు కాంతారావుకి. ఆ పిల్లని ఎత్తుకున్నప్పుడల్లా బల్లిలా అతని హృదయానికి హత్తుకు పోయేది. ముద్దు పెట్టుకోబోతే తేలిగ్గా బుగ్గని అందించేది.

అట్లా ఆ పిల్ల తన హృదయానికి హత్తుకున్నప్పుడు హటాత్తుగా విశ్వనాథం గుర్తుకువచ్చేవాడు కాంతారావుకి. 'పచ్చటి వన్నెతో మెరిసిపోతున్న ఈ పాపని, చందమామలాటి అందాలు చిందే ఈ పాపని ఇట్లా హృదయానికి హత్తుకునే అదృష్టం విశ్వనాథానికి లేకపోయింది కదా!' అనుకున్నాడు.

వాకిట్లో రాజేశ్వరి మోకాలిమీద ముఖం ఆనించుకొని ఈ దృశ్యాన్ని చూస్తూనే వుంది. కాని ఆమె ముఖంలో ఏం భావాలు అప్పుడు ప్రతిఫలిస్తూన్నాయో కాంతారావు చూడలేక పోయాడు ఆ మసక వెలుగులో.

♦ ♦ ♦

విశ్వనాథం చావుతో, పూర్తయిన నారాయణ ఇంటర్ చదువు అతి ప్రయాస మీద ఆ వూరు పంచాయితీ బోర్డులో ఒక గుమాస్తాగిరీ సంపాయించి పెట్టింది.

విశ్వనాథం ఆ ఇంట్లో వెలిగించిన ఒక చిన్న ప్రమదలో జ్యోతికి నారాయణ నూనె పోస్తూనే వున్నాడు. నాలుగు మూలలా వ్యాపించిన చీకటిని చీల్చుకొని ఆ వెలుగు రేఖలు ఆ యింటిని దీప్తం చేస్తూనే వున్నాయి.

4

అరుణోదయమైంది.

అనుక్షణం విశ్రమించకుండా శ్రమ చేస్తున్న మానవుడు సాధిస్తున్న దేమిటి?

విశ్వనాథం తను బతికున్నంత కాలం జీవితంలో ఇదమిద్దమని చెప్పలేని లోపాన్ని ఎందుకు 'ఫీ'లయ్యాడు!

ఆ మాటకొస్తే లోకంలో ఎవరు మాత్రం ఏం సాధిస్తున్నారు. పాతికేళ్లుపై బడ్డ తను ఇంతవరకూ ఏం సాధించాడు!

నలుగురి బిడ్డల్ని కన్న తన తాత ఏం సాధించాడు!

ఇద్దరు బిడ్డల్ని కన్న తన తండ్రి ఏం సాధించాడు!

సంసారం—పిల్లలు!

కష్టం—సుఖం!

ఒక విధమైన నిర్లిప్తతతో జీవించటమే జీవితానికి ఉత్తమ మార్గం.

కాంతారావు ఒక అనంతమైన సమస్యకి హద్దులు నియమించుకున్నాడు.

అతడి దృష్టిలో విశ్వనాథం కర్మిష్టి. తనకున్న సంసారాన్ని బట్టి, తను చీకట్లో ప్రవేశించాననీ, ఈ జీవిత అయస్కాంత వలయంలో అనిచ్ఛా పూర్వకంగా పరిభ్రమిస్తున్నాననీ, తను చేసిన ఏపనీ తన ప్రతిభవల్ల సాధించింది కాదనీ, అది కేవలం కర్తవ్య నిర్ణయమేననీ అనుకోవటం చనిపోయిన విశ్వనాథం తత్త్వం.

తన భర్త అహరహమూ కష్టించి, అసలే దుర్బలమైన మనస్సుని, దేహాన్ని లోకంకోసం ఎందుకు బలి యివ్వాలి?

ఆయనతోనే నూరేళ్లు వెళ్లాలనుకున్న తన బ్రతుకుని అంధకారంచేసి, అప్పుడే ఈ లోకంలో అడుగుపెట్టిన ఒక అమాయకమైన పసి పాప జీవితాన్ని గాలికి వదిలేసి ఒంటరిగా ఎక్కడికో నిష్క్రమించిన తన భర్త సాధించిందేమిటి?

ఇది రాజేశ్వరి మూర్ఖంగా తనను తాను ప్రశ్నించుకున్న ప్రశ్న.

జీవితాన్ని గురించి ప్రశ్నించే, ప్రశ్నించుకునే హక్కు మనం స్వతంత్రించి తీసుకున్నా దానికి జవాబు మాత్రం ఏ కోణం నించికూడా రాదు.

లోకంలో, కాలంలో, జరుగుతున్న ప్రతి పరిణామానికీ హద్దులను, ఫలితాలను నిర్ణయించటానికి ఎవరికి హక్కు వుంది?

సృష్టి - స్థితి - లయ.—

కాలమనే పదార్థాన్నికూడా తీసుకుంటే ఈ నాలిగింటి మధ్యా నాలుగు స్తంభాలాట ఆడుతోంది కర్మ సిద్ధాంతం.

జీవితం ఈ కర్మ సిద్ధాంతవలయంలో తిరుగుతున్న ఒక జడ పదార్థం.

సామాన్య మానవుడు ఈ ప్రపంచంలో సాధించేది ఏదీ లేదు.

◆ ◆ ◆

ఆకాశంలో అరుణిమలు పూర్తిగా అంతరించాయి. తిరుగు ప్రయాణం సాగించిన కాంతారావుకి ఒక మూలగా చేతనావస్థలో కూర్చున్న రాజేశ్వరి, నారాయణ బాబాయి మంచంమీద అమాయకంగా నిద్ర అలలమీద తేలిపోతున్న పరమాత్మ స్వరూపం పసిపాపా కనిపించారు.

ఆ పల్చటి పెదవుల వెనుక, మెరిసే వెలుగు రేఖలా నిద్రలో అమాయకంగా నవ్వుకుంటున్న రాజాలు పాల బుగ్గలపై కడసారిగా ఒక ముద్దు వుంచి, వాకిట్లో తన కోసం కనిపెట్టుకున్న నారాయణని అనుసరించాడు కాంతారావు.

సమాప్తం